

Aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Datum:

02 maart 2016

Betreft:

Advies inzake het rapport Campus Zeeland!

Geacht College,

SER-Zeeland heeft met belangstelling kennis genomen van de inhoud van het rapport “Campus Zeeland!”, opgesteld door de Onderwijs Autoriteit Zeeland. Gelet op diverse raakvlakken van de adviezen in dit rapport met de economische ontwikkeling van Zeeland, willen wij hierbij graag als SER-Zeeland onze visie op Campus Zeeland! kenbaar maken.

Het rapport bevat een advies voor de versterking van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek in Zeeland. Zoals in paragraaf 2.2. van dit rapport is aangegeven, is versterking van de kennisinfrastructuur op hoger en wetenschappelijk niveau van eminent belang voor de Zeeuwse economie. Kennis wordt steeds meer bepalend voor de economische – en welvaartsgroei. Kennis en het up to date houden daarvan (“een leven lang leren”) worden steeds belangrijkere factoren op de arbeidsmarkt. Als Zeeland de economische ontwikkelingen in andere regio’s bij wil houden, dan is een sterkere kennisinfrastructuur noodzakelijk. Ook voor de leefbaarheid en voor de vestiging van (meer) hoger opgeleiden is het belangrijk dat er geïnvesteerd wordt in het aanbod en de kwaliteit van de onderwijs- en onderzoekvoorzieningen. Gelet op de Zeeuwse belangen die in het geding zijn, is het daarom volgens ons een goede zaak dat in het coalitieprogramma “Krachten bundelen” van uw College de conclusies en de aanbevelingen van Campus Zeeland! een prominente plaats innemen. Wij adviseren u dan ook om in de Beleidsnota Economische Agenda 2.0 voldoende financiële middelen te reserveren voor de uitvoering van het plan van aanpak van Campus Zeeland! en om een stevige coördinerende en stimulerende rol hierbij te blijven vervullen.

Campus Zeeland! is een zeer ambitieus rapport, getuige de uitgebreide en breed samengestelde projectenlijst en de benodigde personele en financiële middelen om deze uit te voeren. Dit spreekt ons zeer aan, omdat daaruit ook de urgentie blijkt om de kennisinfrastructuur te versterken. Tegelijkertijd wijzen wij er wel op dat voor de uitvoering van alle onderdelen van de zeven genoemde kernopgaven een beroep wordt gedaan op de medewerking van tal van uiteenlopende organisaties en instellingen, met ieder soms heel verschillende taakopdrachten en ambities. Het managen van dit proces om binnen afzienbare tijd te komen tot aanspreekbare resultaten mag niet onderschat worden. Wij geven u in overweging om vooral prioriteit te geven aan kernopgaven en aanbevelingen/acties, die op relatief korte termijn al een impuls (zullen) betekenen voor de versterking van de innovatiekracht en de robuustheid

van het Zeeuwse bedrijfsleven. In het bijzonder spreken ons diverse aanbevelingen/acties van de kernopgaven 2 (“zorg voor behoud en versterking van de onderwijs- en onderzoeksinstellingen, die binnen Zeeland aanwezig zijn”) en 3 (“zorg voor meer massa binnen de Zeeuwse HWOO-infrastructuur”) aan.

Zoals de ondertitel van het rapport ook al aangeeft, richt Campus Zeeland! zich op het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek in Zeeland. Het vmbo- en het mbo-onderwijs blijven buiten beschouwing. Dat is een gevolg van de keuze die gemaakt is bij de vaststelling van de scope van het rapport. Doordat Campus Zeeland! de (politieke en bestuurlijke) wind mee heeft, dreigt het risico dat de aandacht voor het mbo-onderwijs in Zeeland verslapt. Dit zouden wij betreuren, omdat het mbo-onderwijs in Zeeland (maar ook elders) in de komende jaren voor zeer forse uitdagingen staat. Dit heeft alles te maken met de trend van voortgaande robotisering, digitalisering en automatisering van onze samenleving en van ons werk. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) concludeert in haar advies “De robot de baas. De toekomst van werk in het tweede machinetijdperk” (2013) dat “de huidige golf van informatietechnologie en vooral van de communicatietechnologie voor een deel de taken van middelbaar opgeleiden vervangt”. De WRR verwacht een verdere polarisatie van de arbeidsmarkt (meer hoogopgeleiden, minder middelbaar opgeleiden en meer laagopgeleiden). Het is tegen deze achtergrond dat Minister Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onlangs aan SER NL verzocht heeft om het Kabinet te adviseren over de mogelijke gevolgen van de technologische ontwikkelingen en van robotisering op de arbeidsmarkt.

Als de trend van meer robotisering en technologische ontwikkeling inderdaad leidt tot een toenemende druk op de werkgelegenheid op mbo-niveau, staat Zeeland een belangrijke uitdaging te wachten. In onze provincie is maar liefst 48% van de beroepsbevolking middelbaar opgeleid (gegevens ZB|Planbureau). In absolute aantallen gaat het om 92.000 Zeeuwen met een mbo-opleiding. Kenmerkend voor de Zeeuwse arbeidsmarkt is dat bovengenoemd percentage van 48 aanzienlijk hoger ligt dan het landelijke gemiddelde. Van de ROC's wordt verwacht dat zij in hun onderwijsaanbod adequaat inspelen op deze ontwikkelingen, omdat Zeeuwse werkgevers over een aantal jaren door de robotisering en technologische vernieuwingen andere werknemers nodig zullen hebben.

Wij adviseren u daarom om naast de aandacht voor het hoger en wetenschappelijk onderwijs ook voldoende oog te blijven houden voor het middelbaar onderwijs, voor ontwikkelingen en trends die van invloed zijn voor de arbeidsmarktpositie van middelbaar opgeleiden en voor de gevolgen van deze trends voor Zeeland. De logische keten tussen onderwijs, overheid en ondernemingen, welke de volgende sectoren in Zeeland bedienen: (proces-)industrie, haven en logistiek, landbouw en service-gerelateerd (bijv. zorg), zal alleen effectief blijven als er een natuurlijke schakeling is tussen WO/HBO enerzijds en MBO anderzijds. Alleen dan kunnen deze sectoren en de onderwijsinstellingen overleven in Zeeland en in een wereld, die om steeds meer technologie en diepgang vraagt. Tevens adviseren wij u om daar waar mogelijk en zinvol verbindingen te leggen met de human capital agenda's van de landelijke topsectoren.

Graag verwachten wij dat u de inhoud van bovenstaande adviezen betreft bij uw inspanningen om de kennisinfrastructuur te versterken in het belang van de economische en werkgelegenheidsontwikkeling van Zeeland.

Vriendelijke groeten,

L. Ezinga,
voorzitter.

